

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2021-17311
Den 8. november 2021

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 23. november 2021

SAMLENOTAT

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 16. – 17. december (udkast til kommenteret dagsorden)	2
2. Rådskonklusioner om styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed over for fremtidige kriser	4
3. Udvidelse og stabiliserings- og associeringsprocessen	6
4. Status for forholdet mellem EU og UK	9
5. Den landespecifikke retsstatsdialog	13
6. Lovgivningsmæssig programmering – Kommissionens arbejdsprogram for 2022	15

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 16. – 17. december (udkast til kommenteret dagsorden)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 23. november 2021 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 16. – 17. december præsenteret og drøftet. Udkastet til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet i Det Europæiske Råd er fortsat under overvejelse. På nuværende tidspunkt er forventningen, at der på mødet i Det Europæiske Råd den 16. – 17. december vil være en drøftelse af status vedrørende Covid-19, EU's krisehåndtering og modstandsdygtighed samt EU's relation til Afrika forud for det forventede EU-Afrika topmøde i starten af 2022. Derudover vil der være en drøftelse af stigende energipriser i opfølgning på Det Europæiske Råd den 22. – 23. oktober 2021.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 16. – 17. december 2021. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 23. november 2021 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 16. – 17. december præsenteret og drøftet. Udkastet til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet i Det Europæiske Råd er fortsat under overvejelse. På nuværende tidspunkt er forventningen, at der på mødet i Det Europæiske Råd den 16. – 17. december vil være en drøftelse af status vedrørende Covid-19, EU's krisehåndtering og modstandsdygtighed, samt EU's relation til Afrika forud for det forventede EU-Afrika topmøde i starten af 2022. Derudover vil der være en drøftelse af stigende energipriser i opfølgning på Det Europæiske Råd den 22. – 23. oktober 2021.

Dagsordenen kan blive justeret frem mod mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til den kommenterede dagsorden for Det Europæiske Råd den 16. – 17. december 2021 ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet,

der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til kommenteret dagsorden, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at tage formandskabets præsentation af udkastet til kommenteret dagsorden til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Rådskonklusioner om styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed over for fremtidige kriser

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 23. november 2021 forventes vedtaget rådskonklusioner om styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed (resiliens) over for fremtidige kriser.

Rådskonklusionerne er fortsat under forhandling, men forventes at fokusere på at styrke den tværsektorielle indsatskapacitet og beredskab samt at sikre opbygningen af modstandsdygtighed og mindske europæisk afhængighed igennem en række tiltag. Regeringen støtter det fortsatte arbejde med at styrke europæisk kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed over for fremtidige kriser og forventer derfor også at kunne støtte rådskonklusionerne.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd opfordrede i juni 2021 det slovenske formandskab for Rådet til ”at arbejde videre med at forbedre vores kollektive beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed over for fremtidige kriser...”. Formandskabet har på den baggrund igangsat forhandlinger om rådskonklusioner på området.

Der er generelt stort europæisk fokus på modstandsdygtighed (”resilience”) og strategisk autonomi. Modstandsdygtighed fremhæves således som en særskilt prioritet i det slovenske formandskabsprogram. Kommissionen lægger i dets arbejdsprogram for 2022 ligeledes vægt på at opbygge en modstandsdygtig Union. Herudover forventes det Europæiske Råd i december at drøfte krisehåndtering og modstandsdygtighed.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 23. november 2021 ventes der vedtaget rådskonklusioner om styrket kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed (resiliens) over for fremtidige kriser.

Rådskonklusionerne er fortsat under forhandling og derfor stadig behæftet med væsentlig usikkerhed. Det forventes, at rådskonklusionerne vil omhandle behovet for at forbedre EU-systemets og medlemsstaternes håndtering af kriser, som i stigende grad er grænseoverskridende og komplekse, og derfor i højere grad kan have en effekt på tværs af EU. Det forventes, at Rådskonklusionerne vil fremhæve læren fra COVID-19-krisen, men også fra en række af de andre kriser, som medlemsstaterne har skullet håndtere i de senere år.

Hertil forventes det, at rådskonklusionerne vil fokusere på at sikre opbygningen af modstandsdygtighed generelt ved at understrege betydningen af at mindske europæisk afhængighed på kritiske områder, samt vigtigheden af at håndtere nye trusler, for eksempel desinformationsoperationer og cyberangreb. Rådskonklusionerne forventes også at indeholde forslag til udvalgte organisatoriske tiltag, herunder styrket koordination, bedre afdækning af risici og mere jævnlige diskussioner på rådsmøder, herunder i Rådet for Almindelige anliggender.

Det kan forventes, at rådskonklusionerne også vil berøre andre emner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Rådskonklusionerne kan dog blive fulgt op af konkrete tiltag, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rådskonklusionerne ventes generelt at få en positiv modtagelse fra medlemslandene, idet der er et generelt fokus på at styrke det kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed over for fremtidige kriser. Der må generelt forventes samme skillelinjer på spørgsmål om modstandsdygtighed, som på den bredere dagsorden om strategisk autonomi.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter det fortsatte arbejde med at styrke europæisk kollektivt beredskab, indsatskapacitet og modstandsdygtighed over for fremtidige kriser, idet forfølgelsen af styrket modstandsdygtighed bør ske med respekt for nationale kompetencer og uden at være på bekostning af princippet om en åben økonomi. Regeringen ventes at kunne støtte vedtagelsen af rådskonklusioner, såfremt de endelige rådskonklusioner vurderes at afspejle danske synspunkter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Udvidelse og stabiliserings- og associeringsprocessen

KOM-dokument forefindes ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 23. november forventes en bred drøftelse om status for EU's udvidelse med fokus på det vestlige Balkan. Rådet vil derudover muligvis skulle tage stilling til Kommissionens udkast til EU's generelle holdninger (forhandlingsrammer) vedrørende tiltrædelsesforhandlingerne med hhv. Albanien og Nordmakedonien. Forhandlingsrammerne skal vedtages ved enstemmighed forud for afholdelsen af de regeringskonferencer, som markerer den formelle begyndelse på optagelsesforhandlingerne med kandidatlandene Albanien og Nordmakedonien.

2. Baggrund

På mødet i Rådet (almindelige anliggender) den 24. marts 2020 blev der opnået enighed om indledning af optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien. Rådskonklusionerne udtrykte i den forbindelse opbakning til Kommissionens meddelelse om en ny metode for udvidelsesforhandlinger med det vestlige Balkan. Rådskonklusionerne beskrev endvidere en række krav, som de to kandidatlande hver især skal leve op til, inden optagelsesforhandlingerne kan påbegyndes. Det gælder ikke mindst ift. Albanien.

Kommissionen har den 12. maj 2021 fremlagt sin vurdering af Albaniens fremskridt i EU-integrationsprocessen. Kommissionen vurderer, at Albanien i tilstrækkelig grad har leveret på de betingelser, der blev fastlagt i rådskonklusionerne i marts 2020.

Kommissionen fremlagde den 19. oktober 2021 sin årlige udvidelsespakke. Generelt tegnes der et billede af, at der i de fleste lande ikke har været store fremskridt siden sidste år. Det skyldes i høj grad COVID-19-pandemien, men afspejler også, at flere af landene kun i begrænset omfang har gennemført reformer af betydning. Albanien og Nordmakedonien er de to lande, der har gjort størst fremskridt i perioden. Også Serbien har gjort begrænsede fremskridt.

Der er stor opbakning i Rådet til indledning af optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien. Forinden skal Rådet nå til enighed om de forhandlingsrammer, der skal strukturere optagelsesforhandlingerne. Imidlertid blokerer et enkelt medlemsland for forhandlingsrammen for Nordmakedonien pga. en bilateral strid. Selvom vetoet ikke vedrører forhandlingsrammen for Albanien, kan den heller ikke godkendes, da en række lande ikke har ønsket at opsplitte vedtagelsen af forhandlingsrammerne for de to lande.

3. Formål og indhold

Formålet med drøftelsen er at give medlemsstaterne en mulighed for bredt at drøfte EU's udvidelse. Der er ikke på forhånd lagt op til, at der skal træffes beslutninger på rådsmødet, og der forventes som udgangspunkt ikke vedtaget konklusioner om udvidelsespakken.

Fsva. spørgsmålet om indledning af optagelsesforhandlinger med Nordmakedonien og Albanien vil det i givet fald kræve, at det medlemsland, der blokerer for Nordmakedoniens forhandlingsramme, ophæver sit veto. Det er endnu uklart, om det vil ske.

Forhandlingsrammerne for de to kandidatlande er udarbejdet med udgangspunkt i den nye metode for udvidelsen. Udkastene til forhandlingsrammer beskriver, hvordan den nye metode i praksis vil blive implementeret i optagelsesforhandlingerne, så forhandlingsprocessen kan blive mere troværdig, mere forudsigelig, mere dynamisk og være genstand for stærkere politisk styring. Det understreges, at processen er reversibel, dvs. at den kan skrues tilbage, hvis udviklingen tilsiger det.

Der planlægges afholdt regeringskonferencer med kandidatlandene Montenegro og Serbien i december måned. Begge lande forhandler pt. om optagelse i EU efter den nye metode for udvidelsen. Fsva. Montenegro er alle forhandlingskapitler (under den nye metode samlet i såkaldte *clusters*, dvs. kapitelgrupperinger) åbnet. Fsva. Serbien er 18 ud af 35 kapitler åbne. Det er forventningen, at mange lande på rådsmødet vil give deres opbakning til, at der åbnes yderligere kapitler/kapitelgrupperinger med Serbien.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes en generel drøftelse på rådsmødet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om de udkast til forhandlingsrammer med Nordmakedonien og Albanien, der blev forhandlet sidste år, men som ikke kunne vedtages grundet vetoet fra en enkelt medlemsstat. Regeringen tager Kommissionens meddelelse om, at Albanien har opfyldt de krav, der blev stillet af Rådet i marts 2020, til efterretning. Regeringen støtter på den baggrund afholdelsen af regeringskonferencer med Albanien og Nordmakedonien, når der kan opnås enighed om forhandlingsrammerne. Regeringen vil arbejde for, at forhandlingsrammerne med Albanien og Nordmakedonien forbliver i overensstemmelse med de principper, der blev knæsat i den nye metode. Det gælder især ift. følgende elementer: 1) udvidelsesprocessen skal være baseret på en strengt meritbaseret tilgang, 2) det skal være muligt at skrue processen tilbage, hvis udviklingen tilsiger det (reversibilitet), og 3) der skal større fokus på den reelle implementering og håndhævelse af reformer, særligt inden for de væsentlige områder, der vedrører demokratiske institutioner og retsstatsprincipper.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg modtog den 3. juni 2021 et grund- og nærhedsnotat om Kommissionens vurdering af Albaniens fremskridt i EU-integrationsprocessen. Punktet udvidelse og stabiliserings- og associeringsprocessen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 16. juni 2021.

4. Status for forholdet mellem EU og UK

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet forventes fokus på forhandlingerne med UK om udmøntning af Nordirlands-protokollen. Kommissionen har den 13. oktober præsenteret en løsningspakke for Nordirlands-protokollen, der omfatter konkrete løsninger på praktiske udfordringer forbundet hermed for nordiske borgere og virksomheder, men samtidig afvist britiske ønsker om at genåbne Protokollen. Fra dansk side støttes Kommissionens tilgang med fokus på løsning af konkrete udfordringer og afvisningen af britiske ønsker om genåbning af Protokollen, idet imødekommelse heraf vil være uforenelig med ønsket om at undgå en hård grænse på den irske ø samt sikkerheden og lige konkurrenceforhold på det indre marked.

2. Baggrund

Den 24. december 2020 blev der opnået enighed om en aftale om det fremtidige forhold mellem EU og UK i form af en Handels- og samarbejdsaftale, som trådte endeligt i kraft den 1. maj 2021 efter Europa-Parlamentets godkendelse af aftalen. Fokus er nu på gennemførelse af aftalen og særligt udmøntning af Nordirlands-protokollen under Udtrædelsesaftalen, hvor Kommissionen den 13. oktober har fremsat forslag til en pakke med forslag til løsning af praktiske udfordringer med Protokollen.

3. Formål og indhold

På rådsmødet forventes fokus på forhandlingerne med UK om udmøntning af Nordirlands-protokollen.

Nordirlands-protokollen er forsat den største Brexit-relaterede konflikt og udfordring for den praktiske omsætning af aftalegrundlaget mellem EU og UK. Nordirlands-problematikken var noget af det vanskeligste under Brexit-forhandlingerne. UK har fra starten været meget tilbageholdende i arbejdet med at implementere Protokollen og kun i begrænset omfang etableret de aftalte kontrolprocedurer, inspektionssteder, systemer for udveksling af varer og handelsdata m.v. Det har samlet set bidraget til tvivl om, hvorvidt man fra britisk side ønsker at efterleve forpligtelserne i Protokollen.

Den 21. juli fremlagde UK et samlet udspil til ønsker ift. Nordirlands-protokollen, som lægger op til en egentlig genforhandling af Protokollen, herunder bl.a. betydelig begrænsning af varekontrol, større ligestilling af EU og UK regulering samt udfasning af EU-domstolen som retsinstans for Protokollen. UK's Brexit-minister genfremsatte ønskerne i en tale i Lissabon den 12. oktober. Fra britisk side forbeholder man sig retten til at aktivere artikel 16 i Protokollen, hvis der ikke opnås en tilfredsstillende aftale med EU, herunder muligheden for at implementere beskyttelsesforanstaltninger, der ultimativt kan indebære en suspension af dele af protokollen.

Kommissionen har den 13. oktober præsenteret en løsningspakke for Nordirlands-protokollen, der – inden for Protokollens rammer – omfatter konkrete løsninger på praktiske udfordringer med toldkontrol, fødevarerkontrol, kontrol med lægemidler, inddragelse af nordiske institutioner og transport af levende dyr. Pakken ventes at reducere papirarbejdet knyttet til import af varer fra Storbritannien til Nordirland med 50-80 % og er indtil videre blevet godt modtaget hos erhvervsaktører i både Nordirland og Storbritannien.

Hovedvægten ligger på en lettere håndtering af varehandel, der dermed imødekommer ønsker om en mere smidig varekontrol i Nordirland. EU har til gengæld klart afvist britiske anmodninger om at genforhandle Protokollen og dermed ændre på Nordirlands tilknytning til det indre marked, herunder EU-domstolens rolle, da en sådan tilgang vil være uforenlig med ønsket om at undgå en hård grænse på den irske ø samt sikkerheden og lige konkurrenceforhold på det indre marked. Det er en forudsætning for deltagelse i det indre marked, at overholdelse af reglerne kan kontrolleres af EU-domstolen.

Kommissionens forslag til en pakkeløsning indeholder følgende elementer:

- En mere smidig toldkontrol for såkaldte ikke-risikovarer (varer som ikke vurderes at kunne bevæge sig videre fra Nordirland til det øvrige indre marked).
- En form for ”green lanes” for fødevarer, der skal sikre, at SPS-kontrollerede varer kan komme fra Storbritannien til Nordirland med minimum kontrol.
- En undtagelse til EU’s system for kontrol med lægemidler.
- Bedre involvering af Nordirske interessenter i arbejdet med at implementere protokollen.
- Forskellige løsningsspor for transport af levende dyr og animalske produkter (mærkning, sygdomsprævention m.v.).

Pakken vil blive kombineret med en forstærket markedsovervågning. Hertil kommer krav om færdiggørelse af kontrolsteder i Nordirland, online adgang for EU til handelsdata for varebevægelser ind og ud af Nordirland samt mulighed for, at EU kan verificere kontrolsystemer og gribe hurtigt ind ved evt. opståede problemer og uregelmæssigheder.

På andre områder er der også udfordringer med implementering af aftalegrundlaget mellem EU og UK, herunder ikke mindst en meget restriktiv britisk tilgang til fiskeriadgang i UK farvand, som bl.a. udfordrer dansk industrifiskeri og har ført til konflikt mellem UK og Frankrig om fiskeri i den Engelske Kanal.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har den 27. april 2021 i henhold til TEUF artikel 217 og artikel 218 stk. 6 godkendt aftalen mellem EU og UK. Europa-Parlamentet har vedtaget en resolution om det fremtidige forhold mellem EU og UK den 12. februar 2020 og én yderligere på plenarsamlingen den 18. juni 2020.

5. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er overholdt. Kommissionen har forhandlet på EU’s vegne inden for rammerne af Ministerrådets forhandlingsmandat. Handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og UK er indgået som en ren EU-aftale (”EU-only”), og aftalen er på EU-siden derfor alene godkendt af Ministerrådet og Europa-Parlamentet og skal ikke ratificeres i de enkelte medlemslande.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Indgåelsen af Handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og UK bidrager til at afbøde nogle af de samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser ved UK's udtræden af EU. Brexit vil dog fortsat have negative økonomiske konsekvenser for dansk fiskeri, da det indebærer et kvotetab. Der forventes ligeledes fortsat administrative konsekvenser for varehandlen som følge af UK's udtræden af EU, uanset den indgåede handelsaftale. Det gælder bl.a. for fødevarer virksomheder, som oplever øgede omkostninger og administrative byrder ved såvel import fra og eksport til UK.

Herudover vil Brexit medføre en række statsfinansielle konsekvenser, herunder fx at UK som tredjeland ikke længere vil medfinansiere nye, indgåede forpligtelser under EU's budget. Dette vil alt andet lige føre til en større dansk finansieringsandel.

8. Høring

Kommissionens forslag til EU's forhandlingsmandat for Handels- og samarbejdsaftalen blev sendt i høring den 6. februar 2020, og høringsvarerne blev efterfølgende inkluderet i et revideret grund- og nærhedsnotat om forslaget til forhandlingsmandat, der blev oversendt til Europaudvalget den 19. februar 2020.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være bred opbakning til de af Kommissionen foreslåede løsninger på praktiske udfordringer med udmøntning af Nordirlands-protokollen, med fuld respekt for EU-retten og de indgåede aftaler mellem EU og UK og med fortsat balance mellem rettigheder og pligter. Til gengæld ventes der en klar afvisning af britiske ønsker om at genforhandle Protokollen, herunder af EU-domstolens rolle som retsinstant. Indholdet af drøftelserne vil afhænge meget af, om der er fremskridt i forhandlingerne mellem EU og UK om implementeringen af Protokollen eller om der bliver tale om en eskalering af konfliktniveauet og evt. sammenbrud i forhandlingerne, hvorved bredere aspekter af forholdet mellem EU og UK evt. vil kunne komme i spil.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side arbejdes for en effektiv gennemførelse af aftalegrundlaget mellem EU og UK med fokus på korrekt og rettidig udmøntning af de indeholdte bestemmelser samt etablering af stærke mekanismer til at sikre fair konkurrencevilkår i praksis. Regeringen er i den forbindelse bekymret for UK's tilgang til implementering af Nordirlands-protokollen og støtter, at Kommissionen tager de fornødne skridt til at sikre britisk efterlevelse af nævnte forpligtelser. Fra dansk side bakkes der op om Kommissionens tilgang med at finde praktiske løsninger – inden for rammerne af Protokollen – med udgangspunkt i behov hos den nordiske befolkning og i nordisk erhvervsliv. Af hensyn til sikkerheden for det indre marked og fastholdelse af et højt niveau for fødevarer sikkerhed og forbrugerbeskyttelse støttes det, at den af Kommissionen foreslåede løsningspakke med smidigere håndtering af varehandel kombineres med tilsvarende beskyttelsesforanstaltninger og forstærket markedsovervågning.

Med Nordirlands tilknytning til det indre marked følger også forpligtelser til at efterleve EU's regelsæt for statsstøtte og dermed klare begrænsninger for evt. etablering af ulige konkurrenceforhold, der vil kunne indvirke negativt på dansk erhvervsliv. Danmark støtter derfor Kommissionens klare afvisning af britiske ønsker om at genforhandle Protokollen og ønsker således at fastholde Nordirlands tilknytning til det indre marked, herunder EU-domstollen som retsinstant.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forholdet mellem EU og Storbritannien blev senest forelagt Folketingets Europaudvalget til orientering den 16. september 2021 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. september 2021. Udenrigsministeren orienterede desuden under ”siden sidst” Folketingets Europaudvalg om forhandlingerne om Nordirlands-protokollen den 15. oktober 2021.

Den overordnede danske tilgang til forhandlingerne om det fremtidige forhold blev forelagt Europaudvalget til forhandlingsoplæg den 6. februar 2020. Der blev forelagt forhandlingsoplæg vedr. Udtrædelsesaftalen og de fremadrettede perspektiver den 21. april 2017.

5. Den landespecifikke retsstatsdialog

KOM (2021) 0700

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 23. november 2021 forventes en drøftelse af fem landekapitler i Kommissionens årlige retsstatsrapport, som blev offentliggjort i juli 2021. Det drejer sig om hhv. Kroatien, Italien, Cypern, Letland og Litauen. Kommissionen forventes indledningsvist at præsentere landekapitlerne. Efterfølgende vil der være mulighed for, at medlemsstaterne kan stille spørgsmål til de enkelte landekapitler, som de pågældende medlemsstater vil kunne besvare. Fra dansk side støtter man Kommissionens indsats for at øge monitoreringen af retsstatsforholdene i medlemsstaterne. Danmark bakker ligeledes op om, at den årlige retsstatsdialog suppleres af landespecifikke drøftelser på baggrund af Kommissionens retsstatsrapport.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 20. juli 2021 sin anden årlige retsstatsrapport. Rapporten redegør for retsstatsforholdene på tværs af EU og særskilt i de enkelte medlemsstater.

Som led i indsatsen for at styrke retsstatsprincippet i EU's medlemsstater lagde Kommissionen i en meddelelse fra juni 2019 op til, at Kommissionen på årlig basis skulle udarbejde en retsstatsrapport. Formålet med rapporten er at monitorere efterlevelsen af retsstatsprincippet på tværs af EU's medlemsstater for bedre rettidigt at kunne identificere problematiske tendenser og dermed forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer. Forslaget fik bred opbakning blandt medlemsstaterne.

Rapporten udarbejdes for anden gang i 2021. Rapporten baserer sig på skriftlige bidrag fra samtlige medlemsstater samt på anerkendte kilder såsom Venedig-Kommissionen og GRECO. Derudover har Kommissionen gennemført landebesøg under udarbejdelsen af rapporten, som har fundet sted virtuelt grundet COVID-19-situationen.

Rapporten udgør et solidt grundlag for at vurdere retsstatssituationen på tværs af EU. Samtidig tilvejebringer rapporten grundlaget for Rådets årlige dialog om retsstatsprincippet, som indebærer først en horisontal drøftelse af retsstatssituationen i EU og dernæst en landespecifik drøftelse. Dette års horisontale drøftelse blev gennemført på rådsmødet (almindelige anliggender) den 19. oktober, og på det kommende rådsmøde (almindelige anliggender) den 23. november er der lagt op til landespecifikke drøftelse af de næste fem landekapitler i protokollær rækkefølge (Kroatien, Italien, Cypern, Letland og Litauen). På nuværende tidspunkt er der blevet gennemført landespecifikke drøftelser af 10 medlemsstater, og i løbet af de kommende år vil alle medlemsstater derved "komme under luppen".

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 23. november 2021 forventes en drøftelse af fem landekapitler i Kommissionens retsstatsrapport (Kroatien, Italien, Cypern, Letland og Litauen). Kommissionen forventes indledningsvist at præsentere landekapitlerne. Der vil efterfølgende være mulighed for, at medlemsstaterne kan engagere sig i dialogen om de enkelte landekapitler og stille spørgsmål til de pågældende medlemsstater.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater, herunder Danmark, har løbende udtrykt støtte til Kommissionens øgede monitorering af retsstatsforholdene på tværs af EU og i de enkelte medlemsstater.

Enkelte lande har modsat været mere kritiske over for Kommissionens øgede monitorering.

Der forventes samlet set opbakning til Kommissionens rapport samt det slovenske formandskabs initiativ om at fortsætte retsstatsdialogen på baggrund af rapporten efter samme metode som under de seneste formandskaber.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det afgørende, at alle medlemsstater lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. Efterlevelse af retsstatsprincippet er afgørende for både legitimiteten og effektiviteten af samarbejdet mellem EU's medlemsstater, inkl. det indre marked. Regeringen bakker derfor varmt op om Kommissionens initiativ om løbende at monitorere og drøfte efterlevelsen af retsstatsprincippet.

Retsstatsrapporten er et nyttigt redskab til at identificere mulige, negative tendenser og til rettidigt at forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer, som det efterfølgende er vanskeligt at rette op på. Regeringen finder samtidig, at Kommissionens retsstatsrapport og retsstatsdialogen i Rådet er et nyttigt supplement til artikel 7-procedurene, EU-Domstolens virke og den kommende retsstatsmekanisme.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Lovgivningsmæssig programmering – Kommissionens arbejdsprogram for 2022

KOM (2021) 0645

Nyt notat.

1. Resumé

Europa-Kommissionen offentliggjorde den 19. oktober 2021 sit arbejdsprogram for 2022. På rådsmødet (almindelige anliggender) ventes Kommissionen at præsentere sit arbejdsprogram med henblik på en kort udveksling af synspunkter.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen offentliggjorde den 19. oktober sit arbejdsprogram for 2022. Kommissionen ønsker, at programmet skal bidrage til, at Europa kommer ud af COVID-19-krisens sundhedsmæssige og økonomiske udfordringer styrket og mere resilient. Lovprogrammet skal således accelerere den grønne og digitale omstilling. De udstukne initiativer er fordelt på i alt 42 nye politiske målsætninger, som hviler på de seks efterhånden velkendte overordnede ambitioner i kommissionsformand Ursula von der Leyen politiske retningslinjer. Det drejer sig om:

1. "En europæisk grøn pagt" omhandlende initiativer til reduktion af drivhusgasudledning, herunder en fælles europæisk metode til opgørelse af CO₂-optag og revision af CO₂-kravene for tunge køretøjer, samt initiativer til at reducere forurening; lovforslag om reduktion af mikroplastik og initiativer til yderligere styrkelse af den cirkulære økonomi.
2. "Et Europa klar til den digitale tidsalder" omhandlende EU's digitale transformation frem mod 2030, herunder digital transformation af energi- og transportsektoren, samt initiativer til at fremme undervisning i digitale færdigheder, gennemgang af konkurrencepolitikken, et nyt indre markeds-nødinstrument, en såkaldt "European Chips act", retsakt om modstandsdygtighed på cyberområdet samt etableringen af pålidelig og sikker adgang til højhastighedsinternettet i hele Europa.
3. "En økonomi, der tjener alle" indeholdende et forslag om forbedret beskyttelse af arbejdstagere mod asbest, en anbefaling om minimumsindkomst, et lovforslag der skal lette SMV'ers adgang til kapital og kravene til børsnotering samt et initiativ om harmonisering af visse dele af konkurslovgivningen.
4. "Et stærkere Europa i verden" omhandlende en ny fælles EU-NATO erklæring, styrket samarbejde inden for modstandsdygtighed, klima, sikkerhed og nye teknologier, en forsvarspakke med et roadmap for sikkerheds- og forsvarsteknologi, ændring af "Blocking Statue", en ny international energistrategi, en handleplan for international havregulering og endelig et strategisk partnerskab med Golf-landene
5. "Fremme af vores europæiske levevis" indeholdende et nyt initiativ til at hjælpe dårligt stillede unge, opfølgende initiativer under migrations- og asylpagten, fortsat opfølgning på EU's sikkerhedsstrategi, opdaterede regler vedr. forhåndsinformation af passagerer og om gensidig adgang til sikkerhedsrelateret information for frontlinjemedarbejdere, en strategi for universiteter og forslag til styrkelse samarbejde om videregående uddannelse, en ny plejestrategi, et nyt framework for EU's farmaceutiske samt opdatering af anbefalinger om kræftscreening.
6. "Nyt skub i det europæiske demokrati" omhandlende mediefrihedslovgivning, forbedrede mulighederne for at få anerkendt forældreskab på tværs af medlemslande, initiativer til

styrket beskyttelse af sårbare voksne, mekanismer til beskyttelse af kvinder og piger mod skadelige praksisser og et initiativ til håndtering af EU's demografiske udfordringer herunder affolkning.

Som en del af arbejdsprogrammet har Kommissionen desuden fremlagt en liste med i alt 6 verserende forslag, som man lægger op til at trække tilbage. Endelig foreslår Kommissionen 26 initiativer til regulatorisk forenkling, den såkaldte REFIT-øvelse (forenkling). Endelig er der aktuelt 76 prioriterede forslag på bordet.

Det følger af den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning mellem Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet fra 2016, at de tre institutioner sammen skal styrke EU's årlige og flerårige programmering med afsæt i Kommissionens årlige arbejdsprogram. Formålet er på årlig basis at identificere de sager, som bør have særligt prioritet i lovgivningsarbejdet på tværs af institutionerne, for derved også i praksis at sikre reel samordning af tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet i hhv. Europa-Parlamentet og Rådet. For så vidt angår den flerårige programmering er formålet at sikre en bedre planlægning af lovgivningsarbejdet på længere sigt. Med afsæt i Kommissionens arbejdsprogram vil de tre institutioner indlede dialog om en kommende fælles erklæring om den lovgivningsmæssige programmering for 2022.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes en præsentation af Kommissionens arbejdsprogram for 2022 efterfulgt af en kort udveksling af synspunkter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Præsentationen af Kommissionens arbejdsprogram for 2022 vil ikke i sig selv at have konsekvenser for EU's budget, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser i forbindelse med behandlingen af de enkelte forslag fra Kommissionens arbejdsprogram, når de fremlægges.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der vil være bred opbakning til Kommissionens arbejdsprogram med forskellige betoning og prioriteringer medlemslandene imellem.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at Kommissionens arbejdsprogram følger op på Kommissionens tidligere udstukne overordnede ambitioner, der afspejler prioriteterne i Det Europæiske Råds strategiske

dagsorden for 2019 – 2024. Regeringen finder det endvidere vigtigt at sikre et godt samarbejde mellem institutionerne om det løbende lovgivningsarbejde.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.